

ФИЛМСКИ
ЦЕНТАР
СРБИЈЕ

Филмски центар Србије
Установа културе
Београд, Коче Поповића 9/III
Тел: +381 112625131
fcs.office@fcs.rs
www.fcs.rs

Број: УО 03-1590

Датум: 10.7.2024.године

На основу члана 18. Закона о кинематографији („Сл. гласник РС“, бр. 99/2011, 2/2012 - испр. и 46/2014 - одлука УС), члана 39. став 1. тачка 17. Статута Филмског центра Србије бр. 03-1812 од 8. августа 2023. године, и Предлога Конкурсне комисије Филмског центра Србије за доделу средстава по Конкурсу за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2024. годину у категорији: *Суфинасирање производње домаћих документарних филмова* бр. 03-1545 од 02.07.2024. године, Управни одбор Филмског центра Србије је на седници одржаној дана 9. јула 2024. године, донео следећу:

ОДЛУКУ

о додели средстава за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2024. годину у категорији: Суфинасирање производње домаћих документарних филмова

Члан 1.

УСВАЈА СЕ Предлог Конкурсне комисије Филмског центра Србије за доделу средстава по Конкурсу за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2024. годину у категорији Суфинасирање производње домаћих документарних филмова бр. 03-1545 од 02.07.2024. године, па се додељују финансијска средства следећим пројектима:

Р. број	Подносилац пријаве	Пројекат	Ек. класификација	Износ у РСД
1.	STARDUST ART	СКЦ- СТУДЕНТСКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР Редитељка: Марија Вукић	424	5.000.000,00
2.	VINKEL PROPERTIES	РАТНИК СУНЦА Редитељ: Данило Станимировић	424	4.000.000,00
3.	ART&POPCORN	ВИДИМО СЕ У ЧИТУЉИ 2.0 Редитељ: Александар Кнежевић	424	5.000.000,00
4.	ЗЕРО ПРОДУКЦИЈА	ПОВРАТНА КАРТА СВЕТСКЕ КЛАСЕ Редитељ: Матеја Рацков	424	5.000.000,00
5.	CATS AND DOGS PRODUCTION	ПЕЂА НЕШКОВИЋ Редитељ: Иван Шијак	424	2.000.000,00
6.	ZILLION FILM	ЦРКО МАРШАЛ ИЛИ КАКО ЈЕ РОКЕНРОЛ УНИШТИО ЈУГОСЛАВИЈУ Редитељ: Сали Салији- Саллини	424	5.500.000,00
7.	ГФЦ	ПЕСНИКИЊА Редитељка: Наталија Аврамовић	424	3.500.000,00

Члан 2.

ОДБИЈАЈУ СЕ пријаве поднете на конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2024. годину у категорији: Суфинасирање производње домаћих документарних филмова, и то:

Редни број	Подносилац пријаве	Пројекат
1.	GULU GULU presenta	АБИСИНСКА МАЧКА Редитељ: Филип Мартиновић
2.	DELIRIUM	ГЛОБЕ Редитељ: Андрија Лекић
3.	MALAGURSKI CINEMA	МИТОВИМА КРОЗ СРБИЈУ Редитељ: Борис Малагурски
4.	ФИЛМ И ТОН	ЈОШ ЈЕДНА ТРКА-КУЛЕ ПЕРИШИЋ Редитељ: Милан Тодоровић
5.	ПРАДОК	УЛИЦА Редитељ: Желимир Гвардиол
6.	ЕДУКАТИВНО УМЕТНИЧКА РАДИОНИЦА	ЗНАШ ЛИ ТИ КО САМ ЈА? Редитељи: Јасмина Никитовић Стојичић, Миодраг Стојичић
7.	МЕДИЈСКА МРЕЖА	ИЗГУБЉЕНИ ГРАДОВИ СРБИЈЕ Редитељ: Милан Поповић
8.	КИНО АРТ ПРОДУКЦИЈА	ПОНОВО РОЂЕНА Редитељке: Нарциса Даријевић Марковић, Марија Ратковић Видаковић
9.	ФИЛМ КЛУБ ПРОКУПЉЕ	ЧУДА СУ МОГУЋА Редитељ: Жикица Јовановић
10.	SUPERSTAR WORLDWIDE DOO - SUPERSTAR PRODUCTIONS	ДУЖДЕВ КРОЈАЧ Редитељ: Александар Ђорђевић
11.	ФИЛМ И ТОН	ЖИВОТИ НА ВЕТРУ Редитељ: Мирослав Живановић
12.	ЦРНИ СЛОН	СВЕТОЗАР И СВЕТОЗАР Редитељ: Растко Новаковић
13.	ФИЛМСКА КУЋА БАШ ЧЕЛИК	ВЕСНА ЗАУВЕК ВЕСНА Редитељи: Хана Пишћевић, Небојша Ресановић
14.	HITWOMEN PRODUCTIONS	THE HIDDEN HARVEST Редитељи: Richard Gibson, Kerry Doyle
15.	DREAMLIKE PRODUCTION	ПОРТРЕТ БОГДАНЕ ИЛИЋ Редитељ: Никола Живковић
16.	SET SAIL FILMS	ПУНИМ ПЛУЋИМА Редитељка: Јована Лазић
17.	MOUTON	ПРВА ЉУБАВ – ЧЕТИРИ ДОБА Редитељка: Вања Вујин
18.	MAGIC MOMENTS	ФРУШКА ГОРА- ДИВЉА СТРАНА Редитељ: Јован Барајевац
19.	ТАЛИЧАН ЈА	ДАР Редитељка: Ана Јелић
20.	SAN PRODUCTION	НА ДРУГОЈ СТРАНИ Редитељ: Сабахет Џафица
21.	УДРУЖЕЊЕ ШТА ХОЋЕШ	КЊИЖЕВНОСТ КОЈУ СУ ПОЈЕЛИ СКАКВЦИ Редитељ: Растко Шејић
22.	СЕРВИА ФИЛМ	БОЈЕ У МОМ ОКУ Редитељка: Драгана Латинковић
23.	М.А.М.М.А	ТАЈНА СЛОВА 3

		Редитељка: Јелена Мила
24.	ФИЛМ И ТОН	ЉУБОСТИЊА Редитељ: Милан Тодоровић
25.	КИНО РАДИОНИЦА	РАЗМЕНА ИЛИ КАКО САМ ПРЕЖИВЕО ПУБЕРТЕТ Редитељ: Никола Полић
26.	IN BETWEEN	ИПАК НИШТА ОД РОЂЕНДАНА Редитељка: Инес Езгета
27.	КИНЕМАТИКА	АРХЕТИП Редитељи: Игор М. Тохол, Андрија Лекић
28.	МАФИН	АНЂЕЛКА Редитељ: Филип Марковиновић
29.	888 FILMS	СРБИЈА И КИНА- ЧЕЛИЧНО ПРИЈАТЕЉСТВО Редитељ: Михаило Станић
30.	PUBLIC FILM	СОЛИТЕРИ Редитељ: Тања Брзаковић
31.	АУДИО- ВИДЕО БАРЕ	ЖЕТОНИ Редитељ: Горана Јовановић
32.	CINNESPORT	ЗИКИ Редитељ: Ивица Видановић
33.	ТАГ МЕДИА	У ПОТРАЗИ ЗА ШЕКИЈЕМ Редитељ: Вељко Радосављевић
34.	ФРАКЦИЈА- ФИЛМСКА РЕВОЛУЦИОНАРНА АКЦИЈА	КЕКС НАШЕ МЛАДОСТИ Редитељка: Јелена Раденовић
35.	ФРАКЦИЈА- ФИЛМСКА РЕВОЛУЦИОНАРНА АКЦИЈА	ХОДАМ ЗЕМЉАНИМ ПУТЕВИМА КАО МОЈ ОТАЦ Редитељка: Весна Весић
36.	ФИГУРА	У СЕРБИИ, ЗОРЊАЧУ ТРАЖИМ Редитељке: Ирена Билић и Светлана Резвушкина
37.	VIDEOPRESS	ПОСЛЕДЊИ ЛЕТ Редитељка: Тамара Попов Радоњић
38.	VIDEOPRESS	МИЛКИНА КУЋА НА КРАЈУ Редитељка: Бранислава Стефановић
39.	SAN PRODUCTION	МАЛИ ПРИНЦ Редитељ: Сабахет Џафица
40.	SPOTLIGHT PRODUCTION	ПЉАЧКА МИЛИЈАРДЕРА Редитељ: Урош Томић
41.	KICLU FILMZ	МОЈ ДЕДА: СВЕТА ЛУКИЋ Редитељ: Урош Лукић
42.	VISION TEAM	СКУП Редитељка: Sasha Маја Ђурковић
43.	RED ART WORKSHOP	ВЛАДИМИР ВЕЛИЧКОВИЋ- ПУТАЊА КРОЗ СЛИКАРСТВО Редитељи: Вук Величковић, Јанко Радосављевић
44.	ALERTISE	РАЗГОВОР Редитељ: Милош Пушић
45.	МАНДРАГОРА ФИЛМ	ФЕРИ ШВАРЦ ТРАЖИ КВАРЦ Редитељ: Марко Цвејић

Члан 3.

По доношењу ове Одлуке, Филмски центар Србије ће са добитницима средстава из члана 1. Одлуке закључити појединачне уговоре којим ће бити дефинисана динамика исплате, услови и начин коришћења додељених средстава, као и међусобна права и обавезе Филмског центра Србије и добитника средстава.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

На основу сагласности Министарства финансија број 401-00-7466/2022-03 од 27.03.2024.године и Одлуке Управног одбора Филмског центра Србије УО 03-575 од 4.4.2024.године (у даљем тексту: „Центар“), дана 4. априла 2024. године, у дневном листу „Вечерње новости“, као и на интернет страници Центра, Јавни конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2024. годину у категорији: Суфинансирање производње домаћих документарних филмова („Конкурс“).

Рок за доставу пријава на Конкурс истекао је 4. маја 2024. године. До истека рока за подношење пријава поднето је укупно 52 (педесет два) пројекта.

Конкурсна комисија (у даљем тексту: „Комисија“) у саставу: Бранислав Милошевић, Стефан Орландић Стојановски, Предраг Јеремић, Владимир Ћосић, Иван Велисављевић, доставила је Управном одбору Центра образложени Предлог за доделу средстава бр. 03-1545 од 02.07.2024. године. У достављеном Предлогу Комисија је образложила критеријуме и начин оцењивања пројеката, дала образложено мишљење о пројектима који су предложени за подршку, те предложила да финансијски буде подржано 7 (седам) пројеката. Истовремено, Комисија је у свом предлогу дала и образложено мишљење о пројектима за које сматра да не би требало да буду финансијски подржани од стране Филмског центра Србије.

Благовремене и уредне пријаве Комисија је анализирао у складу са критеријумима за избор пројеката у кинематографији који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије утврђене Законом о кинематографији ("Сл. гласник РС", бр. 99/2011, 2/2012 - испр. и 46/2014 - одлука УС) и Уредбом о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе ("Сл. гласник РС", бр. 105/2016 и 112/2017) и самим текстом конкурса.

На основу наведених критеријума, Комисија је предложила да се новчана средства доделе пројектима који у највећој мери испуњавају критеријуме за избор пројеката у кинематографији који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, и то:

1. СКЦ- СТУДЕНТСКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР

Редитељка: Марија Вукић

Продукција: STARDUST ART

Предложени износ: 5.000.000,00 РСД

Тема Студентског културног центра и његове дугогодишње уметничке продукције од несумњивог је, и немерљивог, историјског значаја не само на југословенском простору, већ и глобално. У питању је место које је изнедрило и/или промовисало београдску и југословенску концептуалну, неоавангарду, панк, new wave, феминизам, алтернативно позориште, стрип... Пројекат за овај филм прошао је практично све фазе конкурса Филмског центра Србије, оних за развој сценарија и развој пројекта, и сада долази у продукцијски и естетски добро осмишљеном паковању, као комплексан експланаторни документарцац, са обиљем интервјуа са значајним личностима српске и југословенске уметничке сцене, чије дело је одавно превазишло локалне границе и постало светска културна баштина, али и са богатим архивским материјалом. Редитељска експликација и визуелне референце обећавају да ће низ walking and talking ситуација, у којима саговорници препричавају историју СКЦ-а и своја сећања и личне доживљаје у том простору, бити разигран како архивским материјалом, који ће бити креативно употребљен да не буде пука илустрација изјава саговорника, тако и нараторским вођењем, али и симболичким третманом данашњег простора СКЦ-а. Тај савремени аспект омогућава да СКЦ не буде само место сећања, већ место сучељавања, драмског сукоба прошлости и садашњости, или бар сукоба унутар историјског приказа који није само носталгија и сентимент за нечим што је некад "бацало светла далеко".

Комисија сматра да је пројекат и продукцијски на одличним основама, са добром анализом потенцијалне публике и реалном проценом пласмана филма у региону и Европи, а са надом да ће добити подршку на конкурсима за мањинске копродукције у Хрватској и Словенији (хрватски и словеначки уметници били су изузетно битни као гости и актери сцене у СКЦ-у, и та сарадња између студентских културних центара у Југославији је важан и још увек недовољно познат део наше културне историје). Због свега тога, комисија је одлучила да предложи за подршку овај пројекат.

2. РАТНИК СУНЦА

Редитељ: Данило Станимировић

Продукција: VINKEL PROPERTIES

Предложени износ: 4.000.000,00 РСД

Редитељ нове генерације, са успешним претходним филмом Прокоп, доноси пројекат за биографски филм о физичару Бранку Лаловићу, једном од пионирских промотера и теоретичара соларне енергије, у ком се покреће актуелно и релевантно еколошко питање.

Питање по значају свакако превазилази живот самог протагонисте, а сукоб поводом обновљивих извора енергије и глобалних решења за еколошку кризу – расправа између поборника соларне и поборника нуклеарне енергије – преокренула се данас у односу на Лаловићево време, јер се данас и нуклеарна енергија код једног броја научника и активиста види као адекватно "зелено" решење, те тај обрт и сукоб могу бити основа за динамичан документарцац на једну глобално важну и горућу тему. Богат архивски материјал наговештава визуелно динамичан филм у том сегменту, нарочито ако се уђе у креативну конфронтацију са идејама које се виде у архиву некада и тим идејама у данашњем контексту. Комисија нарочито подржава у експликацији најављен радикалнији редитељски поступак, како у третману наратора/протагонисте (Лаловићевог сестрића и писца популарне књиге о њему), тако и у односу према архивском материјалу, јер сматра исправним редитељски став да би се таквим поступком успешно избегао нежељени утисак телевизијске документарне емисије са talking-heads интервјуима те превазишла конвенционалност заплета о постављању бисте научника. С обзиром да се у продуцентском плану тражи недостајући буџет, и с обзиром на већ обезбеђења улагања телевизије и продуцента, те редитељевих претходних успеха, пројекат најављује успешан спој телевизијског и фестивалског пласмана.

Ратник Сунца наговештава особен ауторски еко-док на интригантну тему, о једном од важних личности српске науке, са великим потенцијалом за успешан телевизијски и фестивалски живот, и стога је комисија одлучила да предложи за подршку овај пројекат.

3. ВИДИМО СЕ У ЧИТУЉИ 2.0

Редитељ: Александар Кнежевић

Продукција: ART&POPCORN

Предложени износ: 5.000.000,00 РСД

Пројекат за дебитантски филм новинара Александра Кнежевића, коаутора књиге Криминал који је променио Србију, по ком је снимљен Видимо се у читуљи Јанка Баљка, представља проширење наратива и нови поглед на старо, али не мање актуелно, друштвено питање. Тај, данас архивски материјал, драгоцен је и сам по себи, као социолошки и историјски документ првог реда, а овде је преобликован аутентичним филмским стилем који је знатно другачији од првог дела филма: развијеним наративом, додатком анимације, која служи и као илустрација и реконструкција, и као уметничко преобликовање наратива које му даје нову вредност. Убедљива продуцентска експликација – популарни композитор, освежење документарца анимираним деловима, култни статус првог филма, еминентан дистрибутер – представља одличан темељ за добар пласман у биоскопима, на телевизији, као и на веб-платформама и стриминг-сервисима. Због свега тога, комисија је одлучила да предложи за подршку овај пројекат.

4. ПОВРАТНА КАРТА СВЕТСКЕ КЛАСЕ

Редитељ: Матеја Рацков

Продукција: ЗЕРО ПРОДУКЦИЈА

Предложени износ: 5.000.000,00 РСД

Пројекат за филм Повратна карта светске класе, о изванредној, сложеној и духовитој личности међународне каријере, оперском певачу Жељку Лучићу, продуцентски и режијски је изврсно осмишљен и доноси новину у српски документарни филм, с обзиром да су филмови о опери и оперским певачима код нас реткост. Сценарио искусног и умешног драматурга и приповедача Угљеше Шајтинца на оригиналан начин, у девет певања, исписује "уметничку биографију баритона светске класе", сина радника на железници, чија прича почиње у Зрењанину. У редитељској концепцији филм је осмишљен тако да публици не само приближи, већ учини блиском и познатом, како форму опере, тако и личност Жељка Лучића. Динамични интервјуи са Лучићем, бројни релевантни саговорници, праћење процеса настанка оперске улоге, снимци "иза кулиса" на најважнијим светским сценама, архивска грађа у емотивном супростављању са исказима актера и садашњицом, и тема "повратка кући", чине да се и у концепцији и у визуелним референцама пројекат за овај документарни филм издвоји по комплексности филмског језика, хумору и емотивности коју наговештава. На добрим продукцијским основама, са реалистичним планом, обезбеђеним средствима на другим конкурсима, код спонзора, као и потврђеном сарадњом са елитним институцијама културе, те добрим изгледима за међународну копродукцију и пласман, Повратна карта светске класе је пројекат који је комисија са задовољством предложила за подршку и од ког има висока очекивања.

5. ПЕЂА НЕШКОВИЋ

Редитељ: Иван Шијак

Продукција: CATS AND DOGS PRODUCTION

Предложени износ: 2.000,000 РСД

Пеђа Нешковић можда није најзначајнији српски уметник о којем није снимљен документарни филм, али је свакако један од најдуховитијих и најзанимљивијих демистификатора уметничког процеса. Иронична дела овог својеврсног поете кича и шунда и критичара паланачког духа и потрошачког друштва дају добар савремени повод будућем филму, његова инспиративна животна прича и јединствени самосвесни уметнички карактер пружиће публици прилику за идентификацију, а занимљиви редитељски третман који разоткрива како живот инспирише уметност - унутрашњу динамику и занимљивост. Због ове јединствене комбинације елемената, будући филм може добити дубину и универзалност која превазилази границе локалног. Са продукцијским планом који практично обезбеђује телевизијску подршку, реалистичним буџетом и компетентном екипом професионалаца са искуством у овој врсти филма, пројекат за филм Пеђа Нешковић уверио је комисију да ће бити реализован у разумном року и на високом нивоу, због чега је комисија одлучила да га предложи за подршку.

6. ЦРКО МАРШАЛ ИЛИ КАКО ЈЕ РОКЕНРОЛ УНИШТИО ЈУГОСЛАВИЈУ

Редитељ: Сали Салији- Саллини

Продукција: ZILLION FILM

Предложени износ: 5.500.000,00 РСД

Сада већ легендарна изјава Нелета Карајлића на концерту Зобрањеног пушења у Риједи 1984. године само је повод да се исприча прича о субверзивности рокенрол музике у Југославији у односу према партији и систему, али и о другој страни медаље, полицијској служби која је предводила хајку на поједине музичаре, наговештавајући распад једног параноидног система, декадентног социјализма 1980-их. Комисија сматра да овај пројекат има потенцијал не само да открије одређене интимне детаље из живота тадашњег председника Тита, прикаже

ванвременски бунтовнички потенцијал музике или афирмише рокенрол, расветли тему односа културе и политике, већ и да кроз један специфични контекст истакне значај музике, поп културе и уметности у животу младих људи како би филм допро до универзалних питања. Надаље, од вештине третмана и баратања аутора архивским материјалом у односу на интервјуе, који у старту носе одређену драматику, зависиће успешност овог пројекта, који може постати јединствени документ о популарној уметности једне епохе. Са редитељем који се већ истакао на плану музичког документарца и компетентним продуцентским планом који улива поверење да ће филм бити реализован, пројекат се издвојио на овом конкурс и комисија је одлучила да га предложи за подршку.

7. ПЕСНИКИЊА

Редитељка: Наталија Аврамовић

Продукција: ГФЦ

Предложени износ: 3.500.000,00 РСД

Песникиња је документарно-играни филм о једној од најзначајнијих српских и југословенских песникиња Десанки Максимовић. Ауторка сценарија Кристина Ђуковић (која потписује играни филм и ТВ серију "Вера", ТВ серију "Клан", ТВ серију "Тајна виновне лозе") и редитељка Наталија Аврамовић (редитељка запаженог играног филма "Пролећна песма" и већег броја документарних филмова) кроз изузетно занимљиву форму документарно-играног филма, успешно склапају артистички колаж аудио архивске грађе интервјуа, играних реконструкција и говора Десанке Максимовић, који хронолошки прати живот и дело наше велике песникиње. Такође, из разлога претходних успеха продуцента, као и добро постављене финансијске конструкције читавог пројекта, обезбеђених копродукционих партнера, који гарантују брзу и успешну изводљивост овог значајног пројекта, комисија је одлучила да предложи пројекат Песникиња за подршку ФЦС-а.

Комисија не предлаже за подршку следеће пројекте:

АБИСИНСКА МАЧКА

Редитељ: Филип Мартиновић

Продукција: GULU GULU presenta

Темама миграција, сећања и идентитета, живота између две и више култура, хиспанске и српске, Филип Мартиновић бавио се и у свом првом филму Теленовела у колору. Ово је верзија приче о идентитету и преиспитивању редитељеве супруге, а у првом је то била прича самог редитеља. Абисинска мачка има интригантну тему и јунакињу какву не срећемо често у српском документарном филму: неизвесну потрагу за идентитетом, коренима и кореном проблема који се јавља у садашњици, као и тематизовање живота странаца, људи из Африке који живе у Србији, мешовитих бракова... Међутим, сам наротив лута између више тема и нема јасно средиште приче, више је везан за шпанску и етиопијску културу него за српску, а епизоде из тритмента често су арбитрарне. Редитељски поступак доку-фикције не чини се да доприноси емотивности филма и теми самоистраживања, нити приповедању једне у суштини једноставне приче, већ уноси дозу непотребне артифицијелности. Због путовања, истраживања, снимања у три земље, у питању је продукцијски захтеван филм који без учешћа још барем два велика фонда није могуће реализовати, те је ова комисија сматрала да пројекат у овој фази има бољу перспективу на конкурсима других земаља а на ФЦС-у накнадно као пројекат за мањинску копродукцију.

ГЛОБЕ

Редитељ: Андрија Лекић

Продукција: DELIRIUM

Редитељ са добрим претходним филмом Мавена предао је пројекат у сличном стилу. Сама прича о генерацијама предака јесте умерено интересантна, али је тематски део експликације превише уопштен и том сегменту пројекта недостаје више и прецизније формулисаних редитељских избора у домену стилских и формалних поступака. У овом филму би доста тога пресудно зависило од редитељског поступка и одабраног модуса документарца – будући да је сам аутор филма у фокусу, уколико је у питању перформативни документарни филм најважније је како ће тај пут породичне историје утицати на самог аутора, из ког ће „лица“ бити снимљен филм, да ли ћемо чути глас аутора или не, да ли ћемо га видети, какав је његов однос према тој историји и њеном могућем утицају на њега, те, наравно, зашто се определио баш за такав поступак? Амбициозан у сумама новца, али без специфичних детаља продукције у три земље, пројекат у овом часу не наговештава поуздану реализацију, а продуцентској експликацији недостаје озбиљнија разрада пласмана филма и анализе потенцијалне публике. У том смислу, пројекат пре припада конкурс за развој, који би му омогућио истраживање и самим тим детаљнију разраду у наративном и у редитељском смислу. С обзиром на то што се пројекат тиче превасходно црногорског културног простора и садашњице, који се у плану ослања на црногорски филмски фонд, ова комисија је такође сматрала да би пројекат имао смисла и као мањинска копродукција.

МИТОВИМА КРОЗ СРБИЈУ

Редитељ: Борис Малагурски

Продукција: MALAGURSKI CINEMA

Свакако важна етнолошко-антрополошка тема за српски културни простор носи са собом опасност да филм делује више као наменски производ за промоцију туристичких лепота Србије него ауторски документарца са специфичном перспективом, оригиналним и комплексним приступом, као ауторски промишљен, темељан и релевантан филм о митовима, легендама, миским бићима и веровању у њих у Србији. Овај пројекат је, нажалост, пао управо на тој опасности. Редитељска експликација више звучи као проглас него експликација филмског редитеља о томе каква ће бити естетика филма, с којим циљем и са каквим смислом, а у продуцентском плану пројекат се ослања практично само на Филмски центар Србије, и рачуна заправо на пласман филма на Youtube платформи и осталим друштвеним мрежама. Ипак, и поред свих недостатака, комисија је због атрактивности теме разматрала да ли може да на неки начин подржи пројекат, али тражени износ, који представља 95% средстава потребних за реализацију филма, увелико превазилази укупан буџет ФЦС-а за документарни филм на овом конкурс. Због свега тога, комисија је одлучила да не предложи за подршку овај пројекат.

ЈОШ ЈЕДНА ТРКА-КУЛЕ ПЕРИШИЋ

Редитељ: Милан Тодоровић

Продукција: ФИЛМ И ТОН

Драгослав Куле Перишић је веома занимљив карактер са изузетном животном причом чија последња епизода може бити основа за јединствен документарни филм. Ипак, да би пројекат „Још једна трка Куле Перишић“ ушао у ранг изузетних, потребно је да се аутори одлуче за један од више токова приче у оквиру филма, јер тренутно стичемо утисак да су сви токови подједнако важни, те да се ствара конфузија и губи главни фокус, а самим тим и јасноћа и емотивни потенцијал. Наша сугестија је да је главни и најзанимљивији ток приче онај о повратку на стазу, и да за све остало у овој причи нема места. Поред тога, овакав филм напросто намеће екстремну „акциону“ визуру, слично као и играни филмови на тему мото трка, потеря и јурњава колима и слично. Аутори би и што се редитељског и што се тиче продукцијског третмана тиче ово морали да имају на уму како би направили визуелно атрактиван филм.

УЛИЦА

Редитељ: Желимир Гвардиол

Продукција: ПРАДОК

Комисија похваљује један од ретких пројеката у овом конкурсном циклусу који се бави ангажованом темом из наше свакодневице: у овом случају, темом маргинализованих жена пред пензијом које преживљавају тако што продају ствари по бувљацима, које су после пропасти фабрика у јавности цинично зване и "губитницама транзиције". Редитељска експликација и визуелни материјал несумњиво наговештавају филм препознатљивог Гвардиоловог стила: у маниру тзв. црног таласа и социјалног филма, али са ауторским приступом потраге за портретима, потиснутим емоцијама и животним судбинама. Листа ауторске екипе на челу са сниматељем Миодрагом Мишом Милошевићем обећава да може да оствари редитељску визију, а сценарио је исписала искусна рука документаристе који зна шта жели, шта може да сними, каква питања мора да постави протагонисткињама филма, а где је етичка граница. Међутим, у структури сценарија долази до монотоног низања тешких судбина које илуструју исту ствар, а и тражени буџет за кратки филм, који се доминантно ослања на средства Филмског центра Србије, био је у рангу буџета неких дугометражних документарних филмова, којима је комисија пре свега на основу квалитета дала предност при подршци.

ЗНАШ ЛИ ТИ КО САМ ЈА?

Редитељи: Јасмина Никитовић Стојичић, Миодраг Стојичић
Продукција: ЕДУКАТИВНО УМЕТНИЧКА РАДИОНИЦА

Пројекат за документарни филм компетентне ауторске екипе, новинарке са РТС-а и сниматеља са РАИ, по сценарију Марије Ђоковић ("Рударке", награда на Мартовском фестивалу), говори о штићеницима Дома за смештај одраслих лица Кулина, али не обећава више од стандардне приче о животу у установама социјалне заштите, са познатим мотивом „тешких живота оплемењених уметношћу“. Иако је тема несумњиво важна, о њој је снимљен већи број документарних и играних филмова, а у редитељској експликацији већи је фокус стављен на ту познату тему уместо на стилске изборе, редитељске поступке и начелну естетику филма којом би се у већ обрађену тему донело нешто филмски оригинално. Опсервациони приступ са офф-ом не делује као најбољи избор који би овај филм извукао из домена телевизијског просека. Поједини чланови комисије сматрали су и да одлука о стилизовању фотографије и одвајању простора Дома од спољашњег света, те наглашавање зачудности и необичности света протагониста, доноси потенцијални проблем не само сентименталне виктимизације, већ и егзотизације штићеника и самог Дома, што је у оваквим пројектима веома осетљиво, а суштинско питање, које нажалост није адресирано ни у редитељској ни у продуцентској експликацији. С обзиром на то, као и на продукцијски план и ограничена средства које је имала на располагању, комисија је одлучила да не предложи за подршку пројекат.

ИЗГУБЉЕНИ ГРАДОВИ СРБИЈЕ

Редитељ: Милан Поповић
Продукција: МЕДИЈСКА МРЕЖА

Комисија ову тему сматра изузетно значајном за српску археологију и историју, и сам документарцац би представљао аудиовизуелну допуну и промоцију несумњиво изванредног научно-технолошког пројекта који се ослања на light detection and ranging технологију. Ипак, на плану документарног филма, овај пројекат не задовољава прописане критеријуме којима се водила комисија: реч је о пројекту који је идејно, естетски, продукцијски, па и најављеним трајањем (180 минута) – пре свега у домену телевизијског серијала. Мада заиста делује као интригантни научно-образовни ТВ-серијал у модерном руху, са новинаром-актером испред камере и експертима који на терену објашњавају поступак истраживања, у питању је суштински телевизијски пројекат, док је тритмент написан као историјски есеј и репортажа са пута, а не као тритмент за особен ауторски документарни филм. Иако је пројекат био у ужем избору комисије, с обзиром на све претходно наведено, комисија је одлучила да не предложи за подршку овај пројекат.

ПОНОВО РОЂЕНА

Редитељке: Нарциса Даријевић Марковић, Марија Ратковић Видаковић
Продукција: КИНО АРТ ПРОДУКЦИЈА

Комисија сматра да је Поново рођена амбициозан пројекат компетентне ауторске екипе, са важном интеркултуралном темом, међународно релевантном, уравнотеженог потенцијала за фестивале и телевизијску дистрибуцију, али са неким недостацима због којих је, као и због ограничености средстава конкурса, ипак одлучила да га не подржи на овом конкурс. Наиме, из тритмента, у чијем средишту је портрет жене која је открила нову породицу и дуго скривану породичну тајну, не види се сасвим јасно шта ће бити наративни поступак – највероватнији избор, у ком актери препричавају своју историју која се потом илуструје архивским материјалом, анимацијом, фотографијама и историјски илустративним снимцима, класичан је поступак који није нарочито оригиналан. Естетски далеко интригантније делује замисао да се ова прича исприча у контрасту са природом, у говору тела, споријим темпом, изврсним композицијама кадра и крупним плановима који дочаравају атмосферу сећања и преиспитивања, осликавајући пре свега визуелним средствима како ратови, породичне тајне и историјски догађаји могу да утичу на човека и обликују му живот. Тај концепт ауторског, артхаус опсервационог документарца који би нам открио емотивност једне породичне тајне и утицај историјских сила на животе обичних људи, постоји у редитељској експликацији и визуелним референцама, али би га, по мишљењу комисије, требало развити и довести у први план. Пројекат је био у најужем избору, и комисија предлаже продуценту и ауторској екипи да пројекат, са одређеним изменама и унапређењима, пријаве на наредни конкурс ФЦС-а.

ЧУДА СУ МОГУЋА

Редитељ: Жикица Јовановић
Продукција: ФИЛМ КЛУБ ПРОКУПЉЕ

Било би изврсно гледати документарни филм о славној прокупачкој боксерској елити из седамдесетих година прошлог века, али се чини да је драма њихових успеха остала негде сада већ у даљој историји, без много интереса за садашњост. Комисија сматра да би сам пројекат био бољи када би аутор успео да пронађе директан повод за ову причу у данашњици (можда је то живот неке нове, озбиљне боксерске звезде у успону, или угрожени статус некадашњих боксерских звезда), а затим и да истражи узроке некадашњег успеха из славних дана. На тај начин, стекли бисмо увид у целу причу, али и у ауторов став према њој данас, који не би био заснован само на идеји да се један део локалне историје отргне зубу времена.

ДУЖДЕВ КРОЈАЧ

Редитељ: Александар Ђорђевић
Продукција: SUPERSTAR WORLDWIDE DOO - SUPERSTAR PRODUCTIONS

Комисија је мишљења да за пројекат документарног филма Дуждев кројач, иако му је прича релативно занимљива, ипак не може да определи средства са националног конкурса, јер се бави једном причом чији су главни карактери, самим тим и тежиште нарације, културног контекста и циљане публике, ипак превасходно у Италији. Такође, чини се да се грађа овог пројекта граничи са формом комерцијалног промотивног филма, због чега га Комисија не предлаже за подршку.

ЖИВОТИ НА ВЕТРУ

Редитељ: Мирослав Живановић
Продукција: ФИЛМ И ТОН

Пројекат је заснован на идеји да се немонтирани филм из 1996. о судбини сарајевских Срба прошири у дугометражни филм снимањем истих људи данас, што јесте опробан и потенцијално успешан концепт, али је овде дат без јасне идеје шта би се тиме постигло. Са актерима редитељ

и продуцент, бар како стоји у напоменама из сценарија, нису успоставили контакт већ планирају тек да их нађу, добију пристанак и сниме шта је с њима данас, рачунајући на фактор изненађења. Међутим, изненађење оставља процеп у концепту филма, чији је сценарио заснован на материјалу од пре скоро тридесет година, без јасних сценаристичких основа у данашњици. Такође, због тога се чини да пројекат није продукцијски на солидним ногама, а већи део његовог буџета захтева се од ФЦС-а, што комисији није уливало поверење. Пројекту недостаје фаза истраживања и развоја, те је стога погоднији за конкурс за развој пројеката. За реалистичну реализацију овог пројекта, званична подршка и сарадња са неком продукционом кућом у Републици Српској би била од изузетне користи.

СВЕТОЗАР И СВЕТОЗАР

Редитељ: Растко Новаковић
Продукција: ЦРНИ СЛОН

Комисија похваљује храбру ауторску замисао да се о Светозару Марковићу и његовом времену сниме хибридни документарцац са експерименталним елементима. Посебно ако знамо да је Марковићев живот драматизован, у периоду СФРЈ, у телевизијском филму, играном филму и телевизијској серији. Међутим, сам опис ауторске замисли и њених естетских ефеката, како на сценаристичком, тако још и више на редитељском плану, као ни продуцентска експликација, којој недостаје опис шире друштвене релевантности и значаја оваквог документарца за српски филм данас, нису нам улили поверење да ће филм донети нешто ново и да је његов пласман осмишљен и планиран тако да доведе до добрих резултата.

ВЕСНА ЗАУВЕК ВЕСНА

Редитељи: Хана Пишћевић, Небојша Ресановић
Продукција: ФИЛМСКА КУЋА БАШ ЧЕЛИК

Весна заувек Весна је још један пројекат базиран на изузетно занимљивом предлошку, са необичним ликовима у зачудној ситуацији, ком недостаје јаснији сценаристички концепт и убедљивија редитељска експликација. Ова оригинална и емотивна прича има огроман потенцијал да постане значајан документарни филм, али је неопходно да се аутори одреде у вези са главном причом – да ли је то породична драма између бабе и "посвојене" унучке Весне или драма у вези са азилом који је под претњом гашења, јер се чини да приче нису у потпуно природној вези, те да та паралела не функционише у потпуности, или бар није довољно јасан став аутора у вези с тим. Уколико се ова дилема разреши на прави начин, сматрамо да овај пројекат заслужује да буде реализован.

THE HIDDEN HARVEST

Редитељи: Richard Gibson, Kerry Doyle
Продукција: HITWOMEN PRODUCTIONS

Иако је реч о несумњиво битној и трагичној теми ужасног злочина, документарцац делује као off-пројекат играног филма на сличну тему (који још увек није премијерно приказан, али чија се премијера очекује ускоро). Извесна доза сензационалистичког приступа оставља утисак коцкања са важном темом, што може бити контрапродуктивно. Амерички редитељи и већински амерички буџет препоручују овај филм на конкурс за мањинску копродукцију. Средства тражена од ФЦС-а су знатна, а сама продукцијска конструкција неизвесна. Због свега тога, комисија је одлучила да не предложи за подршку пројекат.

ПОРТРЕТ БОГДАНЕ ИЛИЋ

Редитељ: Никола Живковић

Продукција: DREAMLIKE PRODUCTION

Главни карактер овог пројекта Богдана Илић, на чијој животној причи је базиран филм, жена је невероватног духа, снаге и животне силе. Ношен њеном невероватном енергијом, овај филм има изузетан емотивни потенцијал, који бисмо волели да видимо реализован. Међутим, да би се то и догодило, мора се јасније дефинисати и убедљивије описати оно што је недоречено пројектом – крајњи циљ пројекта и аутора, као и стилско-наративни оквир, којим филм постаје нешто више од портрета у наративном смислу, и много више од телевизијских интервјуа у стилско-формалном смислу. Иако је у експликацији наведено да се тежило одмаку од телевизијске форме у овој верзији пројекта, по савету претходне комисије ФЦС-а, чини се да је то учињено нагомилавањем различитих визуелних средстава, попут снимака дроном, играних реконструкција, умножавањем саговорника и слично, а није решење у пуком додавању визуелних елемената већ о суштинском, можемо рећи: филозофском, ауторском одмаку од телевизијско-новинарског приступа који се састоји од интервјуисања, реконструкције описаних догађаја или опсервационог снимања разговора актера. С друге стране, чини се да једна од изјава Богдане, која служи за крај филма, ипак не заокружује њену причу на прави начин, јер мислимо да, без обзира на изузетно трагичну судбину, главна јунакиња представља отелотворење љубави према животу, те би у том духу и сам филм требало да буде афирмација живота. На тај начин, филм би носио ултимативну антиратну поруку, што је један од циљева ауторске екипе.

ПУНИМ ПЛУЋИМА

Редитељка: Јована Лазић

Продукција: SET SAIL FILMS

Без икакве сумње, тема пројекта за филм Пуним плућима је изузетно значајна за нашу земљу у овом тренутку и намера ауторке да се бави темом аерозагађења је потпуно исправна. Ипак, чини се да оваква тема захтева директнији приступ и оштрији третман од понуђеног, који се заснива на суптилним емотивним валерима и визуелним импресијама, као и дугорочном истраживању. Ситуација из дана у дан постаје све драматичнија и филм на ову тему би морао да испрати алармантност ситуације, како на микро плану (личне ситуације), тако и на друштвено ангажованом плану. Мишљења смо да „очајничка времена захтевају очајничке мере“ те да је овој теми неопходно приступити потпуно ангажовано и без емотивне или интелектуалне задршке. Сем тога, иако процедурално не постоје препреке да се подрже филмови аутора и ауторки који су још увек на студијама, комисија је сматрала да ауторским концептом овај пројекат не превазилази оквир студентског приступа.

ПРВА ЉУБАВ – ЧЕТИРИ ДОБА

Редитељка: Вања Вујин

Продукција: MOUTON

Прва љубав – четири доба је још један пројекат за документарни филм на овом конкурс који је прича смештена у установе социјалне заштите, који се издвојио свежим приступом и наговештајем упечатљиве визуелности. Тема достојанственог старења, сећања и размишљања о протеклом животу, искуство и мудрост старијих, огледање друштвених промена у њиховим биографијама – све то јесу потенцијално добре основе за документарни филм. Међутим, у редитељској и продуцентској експликацији нема гаранција ни да ће установа и актери одобрити снимање, недостаје тематски фокус и одабрани ликови/актери, разрада приступа тим ликовима/актерима и њиховим животним причама, нема разматрања границе између аутора и актера или решења како да се избегне виктимизацијски приступ који је чест проблем оваквих филмова. Као и у случају пројекта Пуним плућима, иако процедурално не постоје препреке да се подрже филмови аутора и ауторки који су још увек на студијама, комисија је сматрала да ауторским концептом овај пројекат не превазилази оквир студентског приступа, а да би, са одређеним унапређењима, у овој фази био прикладнији за конкурс за развој.

ФРУШКА ГОРА- ДИВЉА СТРАНА

Редитељ: Јован Барајевац

Продукција: MAGIC MOMENTS

Прве реакције на овај пројекат од стране свих чланова комисије су биле једногласно позитивне и начелно бисмо волели да филм са овом темом видимо реализован. Ипак, неопходно је урадити одређена унапређења на нивоу пројекта како би ово постала права филмска прича а не тек новинарска аудиовизуелна белешка о природним лепотама Фрушке горе. Јасно је да иза овог пројекта стоји љубав према природи и покушај доприноса њеном очувању, и то су веома племените намере. Ипак, да би успео да промовише здраву околину и пробуди свест о важности окружења, неопходно је да филм добије драмску структуру као и карактере за које би се публика и везала. Драмску структуру је могуће добити кроз потенцирање опасности по дивљу страну Фрушке горе, угрожености животињских и биљних врста и крхкости овог еко-система и времена која нам истиче, а зашто да не и отпора том унишавању природе, ког сигурно има. Сем наративног, потребно је развити и редитељски приступ теми, одабрати модус документарног филма и убедљиво описати жељене ефекте тог ауторског избора. Уколико успе да све то склопи у целину, пројекат Фрушка гора – дивља страна би могао бити подржан на неким будућим националним или покрајинским конкурсима за суфинансирање.

ДАР

Редитељка: Ана Јелић

Продукција: ТАЛИЧАН ЈА

“Дар” је интересантан пројекат о двојници креативних стваралаца, али и о креативности и стваралаштву уопште. Вођен племенитом жељом ауторке да осветли сопствену потребу за стварањем, овај интимни пројекат ипак не успева да изађе из домена личног, локалног и појединачног, те да се било причом било поступком издигне до висина колективног и универзалног. Потребно је суштински ухватити драму одлуке да ли се бавити уметношћу или практичним стварима из једног новог угла и предочити га публици на један нов, визуелно свеж начин.

НА ДРУГОЈ СТРАНИ

Редитељ: Сабахет Џафица

Продукција: SAN PRODUCTION

Комисија сматра да су аутори пројекта На другој страни у праву по питању огромног потенцијала који ова прича носи. Ипак, на основу пројекта стичемо утисак да се аутори колебају између неколико различитих прича у оквиру једне – прича о ниподаштавању и потцењивању комуналних радника у Београду, те о потреби за поштовањем сваке особе, прича о изненадној слави која мења живот анонимуса из корена и природи друштвених мрежа, коначно прича о раздвајању оца од супруге и деце и генерално о породици и њеном значају. Да се не би бавили причом која се већ одиграла у прошлости (те и сама драма остаје тамо), сугеришемо да кључ и основа драмске буде потрага оца за децом и покушај поновног успостављања односа са њима, док лагано откривамо све аспекте ове врло занимљиве животне приче која је до раздвојености довела.

КЊИЖЕВНОСТ КОЈУ СУ ПОЈЕЛИ СКАКВЦИ

Редитељ: Растко Шејић

Продукција: УДРУЖЕЊЕ ШТА ХОЋЕШ

Пројекат за филм који говори о цензури књижевности за време социјалистичке Југославије није се, по мишљењу комисије, издигао изнад форме просечног новинарског документарца,

заснованог на интервјуима и помало арбитрарно изабраним саговорницима, док редитељска експликација уопште не говори о режијским поступцима, стилским изборима, разлозима за њих и жељеном ефекту у вези са овом причом. С обзиром на захтеван тражени износ, који превазилази половину укупног буџета ФЦС-а на овом конкурс, као и на то да је подржан пројекат за филм са сличном темом цензуре (и музике), такође смештен у период социјалистичке Југославије, за који су чланови комисије сматрали да је на много бољим режијским и продукцијским основама, комисија је одлучила да не предложи за подршку овај пројекат.

БОЈЕ У МОМ ОКУ

Редитељка: Драгана Латинковић

Продукција: СЕРВИА ФИЛМ

На основу ангажованости, емотивности коју носи, главног карактера и њеног стваралаштва упркос хендикепу, Боје у мом оку има потенцијал да буде значајна документарна филмска прича. Да би се остварио њен пун потенцијал, неопходно је да ауторка покаже на који начин стварност утиче на уметност коју креира њен главни лик, да избегне било какве елемент тзв. виктимизацијског наратива, да докаже да је уметност коју главна јунакиња ствара значајна ван локалног контекста упркос хендикепу и коначно, то се мора урадити не традиционалним визуелним приповедачким методама, већ иновативним до те мере да на неки начин могу да парирају, или боље речено прате огромну уметничку имагинацију главног карактера којом надокнађује оштећење чула вида.

ТАЈНА СЛОВА 3

Редитељка: Јелена Мила

Продукција: М.А.М.М.А

"ТАЈНА СЛОВА 3" је документарни филм о знаменитом српском историчару уметности и ликовном критичару професору Жарку Видовићу, који је током другог светског рата после Јасеновца одведен у логор у Норвешкој. Током рата успева да побегне у Шведску, где у граду Упсала добија прву и једину ћерку Загу. Филмска прича има два паралелна тока, причу оца и причу ћерке који се нису никада видели.

Јелена Мила, редитељка и сценаристкиња овог документарног пројекта, кроз потрагу главне јунакиње о пореклу њеног за Швеђане "зачудног и страног" имена које почиње на слово "З", покушава да исприча значајну причу о отуђењу, људској неправди, као и политичком и идеолошком сукобу истока и запада. Овај пројекат је изазвао симпатије код више чланова комисије, која ипак сматра да би дорадом и детаљнијим радом на тритменту, као и конкретнијим планом за иностране копродукционе фондове (не само потврдама о сопственом учешћу) имао значајно веће шансе на неким од следећих конкурса ФЦС.

ЉУБОСТИЊА

Редитељ: Милан Тодоровић

Продукција: ФИЛМ И ТОН

Темом косовског мита, као и историјатом и значајем задужбине књегиње Милице, манастиром Љубостиња, бави се истоимени документарни филм, у режији Милана Тодоровића, а по сценарију Миле Милосављевић. Аутори наводе да се филм у трајању од 45 минута, неће бавити само историјским чињеницама већ и значајем за српски народ данас, као и садржати исповест једне руске грађанке која је доживела јединствено просветљење у овом манастиру. Иако комисија сматра да сам манастир Љубостиња спада у ред значајних српских светиња, и да се овом манастиру и теми целокупног "Косовског Завета" (пре него Косовског Мита), поготово у овим турбулентним временима треба посветити посебна пажња и подршка, документарни пројекат "Љубостиња" по мишљењу комисије није испунио у потпуности очекивања и захтеве које би филм о овако значајним темама морао представити. Комисија сматра да у садашњем

облику, овај пројекат више одговара ТВ емисији или репортажи, па сугерише ауторима и продукцији да за следећи конкурс пораде на корекцијама концепта и тритмента овог пројекта.

РАЗМЕНА ИЛИ КАКО САМ ПРЕЖИВЕО ПУБЕРТЕТ

Редитељ: Никола Полић

Продукција: КИНО РАДИОНИЦА

Комисија сматра да је у питању занимљив емотивни, лични, интимни филм одрастања који креће од потпуно личног како би расветлио различите друштвено осетљиве теме, понајвише испитивање сексуалности код тинејџера. Онако како је постављен, чини се да је материјал за филм готово у потпуности снимљен 2010. године, као и да се читава драма тада одиграла. Сматрали смо да ће публици бити потребан неки догађај из садашњости који ће подстаћи причање ове приче, као и читав слој приче који коегзистира паралелно са догађајима из прошлости; или још боље, требало би да стекнемо утисак како су догађаји из прошлости формирали јунака који живи у садашњици, али не пуким voice-overом, који делује као најјефтиније решење. Такође, било би одлично ухватити и контекст тадашњих догађаја, оно што се дешавало пре и после, како би читава драма била што јаснија и пунија. С обзиром да је реч о младом аутору чије је претходне филмове комисија испратила са великим занимањем, очекујемо да у редитељској експликацији и ауторском концепту у будућности добијемо нешто комплекснији пројекат, који би могао добити финансирање на неком од наредних конкурса.

ИПАК НИШТА ОД РОЂЕНДАНА

Редитељка: Инес Езгета

Продукција: IN BETWEEN

Кратки филм са аудио-сећањима на дан када је убијен Зоран Ђинђић за тему узима један од кључних догађаја савремене српске политичке историје, који још чека да на филму добије обраду какву заслужује, изван таблоидних контроверзи и политичког кича. Комисија је сматрала да одабрани концепт, мада у начелу потентан, нажалост, у описаном начину реализације не одговара значају теме, на тренутке је тривијализује, пуно тога подразумева, а **на естетском плану** доводи до форме која је ближа радиофонијском делу (са визуелним илустрацијама) него филму. Уколико би се унапредио драмски и социјално ангажованијим и визуелно комплекснијим концептом, те продукцијски развијенијом конструкцијом, пројекат би, као један од неколицине пројеката за кратке документарце, имао веће шансе на наредном конкурсусу.

АРХЕТИП

Редитељи: Игор М. Тохол, Андрија Лекић

Продукција: КИНЕМАТИКА

На конкурсусу је пристигло више пројеката који се баве реномираним српским уметницима визуелног стваралаштва, а један од њих је и пројекат "Архетип" о новосадском (који живи сад већ више од три деценије у Холандији) сликару, илустратору и стрип цртачу Петру Меселџији. Иако је Меселџија на светској сцени фантастичне и епске илустрације присутан, цењен и слављен већ дуго, на српској сцени је он у широј јавности много мање познат и препознат (осим у најужем кругу српских поштоваоца илустрација и стрипа). Тек рецентна издања његових књига скица и цртежа, су мало осветлила овог заиста ликовног генија, који бесмртне радове Паје Јовановића (у стилском и инспиративном смислу) маестрално преноси у свет данашње фантастике. Ту се негде и крије по комисији једна од мањкавости сценарија, да се аутори не сучељавају довољно храбро са многим скривеним темама које Меселџија, не само као аутор већ и као људско биће носи у себи. Бол и туговање за преминулом супругом јесте обележило већи период његовог скорашњег живота, али не делује као довољна мотивација за изградњу комплексног наратива који се нуди, поготово у дужини филма од само 40 минута, која више одговара некој ТВ форми. Такође, један од коредитеља Андрија Лекић потписује још један сопствени ауторски пројекат на овом

конкурсу, а други коредитељ Игор Тохол је продуцент такође неког другог пројекта на овом конкурсу. Иако у формалном смислу ово није препрека за учествовање и подршку на конкурсу, комисија саветује коредитељима да се при даљем раду ипак фокусирају на један пројекат у снажнијем капацитету, и да пораде даље на сценарију о овом заиста великом српском уметнику.

АНЂЕЛКА

Редитељ: Филип Марковиновић

Продукција: МАФИН

Комисија сматра да је тема отпора фашизму на овим просторима изузетно важна, као и неговање културе сећања на тај отпор, путем ауторских документарних филмова који могу имати и међународни одјек. Пројекат за кратки филм Анђелка узима један такође значајан сегмент тог отпора – учешће жена из Војводине у партизанском покрету. О томе је такође у социјалистичкој Југославији снимљено неколико филмова и телевизијских емисија и било би свакако занимљиво чути каква је данашња перспектива на ту тему, а фокус на причу једне јунакиње чини се као опробан рецепт, с обзиром да су филмови попут Једна жена – један век Желимира Жилника имали успеха. Међутим, онако како је сада постављен, пројекат за филм Анђелка није комисију уверио у квалитет концепта и у велики домет тако конципираног филма. У редитељској експликацији за Анђелку, визуелне референце више су довијање како да се оскудна документарна грађа о преминулој актерки учини занимљивом једним типичним поступком из авангардног филма него што представљају темељно и оригинално креативно преосмишљавање сведочења јунакиње. Сама звучна слика је ниског звучног квалитета и комисија није стекла утисак да је могуће ту звучну слику преобликовати тако да буде моћан елемент филма – у најбољем случају, резултат се чини ближим радиофонијском делу (са визуелним илустрацијама) него филму.

СРБИЈА И КИНА- ЧЕЛИЧНО ПРИЈАТЕЉСТВО

Редитељ: Михаило Станић

Продукција: 888 FILMS

Комисија је на овом конкурсу одлучила да подржи пројекте за документарне филмове у складу са прописаним критеријумима, те је фокус ставила на оригиналне ауторске документарце о важним личностима или феноменима српске културе, уметности и науке, који могу имати и глобални значај и бити занимљиви публици са свих меридијана, са драмски добро осмишљеним сценаријима, кредибилном ауторском екипом и убедљивим продуцентским експликацијама. У том смислу, пројекат за филм Србија и Кина – челично пријатељство није се уклопио у критеријуме којима се водила комисија. Сматрајући га за наменски филм који може бити добро дипломатско средство, а не ауторски самосвојан уметнички документарцац, комисија је одлучила да не предложи за подршку овај пројекат.

СОЛИТЕРИ

Редитељ: Тања Брзаковић

Продукција: PUBLIC FILM

Пројекат за документарни филм Солитери је без икакве сумње занимљив, али се чини, овако како је тренутно постављен, недовољно повезан са нашим националним културним оквиром, и чини се значајнији за град у којем се радња и дешава. Наша сугестија је да се прича у потпуности концентрише на имиграцију, и то понајвише са наших простора. Сматрамо да би било изузетно занимљиво видети како се наша имиграција уклапа у нове оквире оваквог специфичног насеља, те како приче наших исељеника функционишу са причама и судбинама осталих исељеника из разних делова (углавном „трећег“) света.

ЖЕТОНИ

Редитељ: Горана Јовановић
Продукција: АУДИО- ВИДЕО БАРЕ

Комисија сматра пројекат Жетони изузетно занимљивим, али мислимо да је адекватнији конкурс за овај филм, конкурс за експериментални филм и видео арт. „Жетони“ су потенцијално веома интересантан експериментални филм и да би аутори у складу са тим требало да конципирају филм и конкуришу. Додатно, третман би требало да буде што мање документаран, а што више један занимљиви визуелни експеримент, који може да комбинује различите филмске поступке и жанрове, од документарне до потпуно игране форме, анимацију, чиме не само да би се креирао један визуално атрактиван микросвет, већ би се чак и кроз различите поступке могло „протрчати“ кроз историју филма, додатно сугеришући трајање и дуговечност актера „на чијим леђима“ је читав свет овог пројекта.

ЗИКИ

Редитељ: Ивица Видановић
Продукција: CINNESPORT

Дугометражни документарни филм ЗИКИ је прича о једном од најуспешнијих српских тенисера свих времена Ненаду Зимоњићу. Прича паралелно прати Ненада у двострукој улози, једној као оца петнаестогодишњег сина који је кренуо такође у тениске воде, и другој као тренера Новака Ђоковића. Аутори сценарија Александар Милетић и редитељ Ивица Видановић су већ искусни аутори документарних серијала а посебно оних са спортском темом. На жалост, овај пројекат не нуди никакав значајни ауторски приступ већ познатим личностима и темама, нити какве храбре и провокативне нове углове и информације из света белог спорта. Комисија сугерише или значајнији рад на сценарију или да се пројекат преформатира за ТВ филм или мини ТВ серију. Комисија не предлаже овај пројекат за подршку.

У ПОТРАЗИ ЗА ШЕКИЈЕМ

Редитељ: Вељко Радосављевић
Продукција: ТАГ МЕДИА

У потрази за Шекијем је пројекат документарног филма о Драгославу Шекуларцу, легенди југословенског фудбала. У самом снопсису аутор открива да је концепт филма долазак саговорника у ресторан Мадера где ће двојица младића (Лазар и Петар) причати занимљиве анегдоте и мало познате информације о Шекуларцу са еминентним јавним личностима. Садашњица је контрастирана паралелном радњом 2017 године у Чилеу, и догађањима у спортској редакцији журнала "Bola De Oro". Сценаристички поступак реконструкције је на изглед постављен у жанровској матрици трилера, односно потраге за несталом особом, али целокупна сценаристичка форма делује више као "фингирано" режирани документарцац са епохом у реконструкцији, него аутентични ауторски документарни филм. Превелика ноншалантност актера, и помало на тренутке наивност целог сценаристичког предлошка га кандидује пре за неку ТВ емисију на специјализованим спортским кабловским каналима. Комисија не предлаже овај пројекат за подршку.

КЕКС НАШЕ МЛАДОСТИ

Редитељка: Јелена Раденовић
Продукција: ФРАКЦИЈА- ФИЛМСКА РЕВОЛУЦИОНАРНА АКЦИЈА

Прича о Петру Тутавцу и кексу „Плазма“ заслужује да буде испричана. У њеном сценаристичком третману, међутим, као да недостаје фокуса на сукоб или тензију који се чине централним – политичку неподобност која је довела до хапшења и разрешења дужности овог великог

технолога. Намеће се визуелни контраст прозаичног кондиторског света са мрачним светом политичких интрига и тај контраст треба потенцирати. Такође, било би изврсно истражити и све остале контроверзе које су током времена пратиле овај ненадмашни производ, нпр. питање ауторства, јер постоје и гласови који тврде да је рецепт „Плазме“ доста сличан одређеном италијанском производу. На тај начин, филм би могао надићи контекст интимне приче унуке о свом деди и причати универзалну причу о технологији производа, корпоративном надметању и политичким интригама тог времена, који би могао да буде занимљив и публици изван Србије.

ХОДАМ ЗЕМЉАНИМ ПУТЕВИМА КАО МОЈ ОТАЦ

Редитељка: Весна Весић

Продукција: ФРАКЦИЈА- ФИЛМСКА РЕВОЛУЦИОНАРНА АКЦИЈА

Ова интимна прича, која представља сећање ауторке на свог оца сеоског учитеља, један је племенит и емотиван покушај очувања интимних породичних сећања. Мишљења смо да пројект ипак не успева да превазиђе лични значај и ухвати сву драму деградације једне професије, урушавања система и сукоба појединца са системом. Неопходно је да ауторка пронађе начин да нарратив транспонује на један општи ниво, чиме би се повећао интерес за реализацију овог пројекта.

У СЕРБИИ, ЗОРЊАЧУ ТРАЖИМ

Редитељке: Ирена Билић и Светлана Резвушкина

Продукција: ФИГУРА

Темом руске миграције након специјалне војне операције у Украјини 2022. године, као и миграције руских избеглица након Октобарске револуције баве се две редитељке, једна српкиња - Ирена Билић и једна рускиња Светлана Резвушкина, у пројекту који је насловљен стихом бесмртног Милоша Црњанског "У Србији, зорњачу тражим".

Ауторке овог документарног филма покушавају да укажу на многобројне сличности ове две руске миграције у Србију, а посебно у Београд, и њихов значај за интелектуални, културни и архитектонски развој српске престонице. Ауторке би морале да буду обазривије како овај филм не би скренуо у политичко-идеолошки памфлет, и неку врсту пропагандног филма. Такође, након две и по године боравка руских и украјинских миграната од 2022. године, комисија није у потпуности уверена да је могуће правити тако јасне паралеле између оне миграције након Октобарске револуције где су несумњиви горостаси руске елите унапређивали Београд, и садашње миграције која више припада "Генерацији З" и делимично "Миленијалцима", и којима је на изглед много ближи рад у угоститељству и ИТ индустрији. Међународни потенцијал документарних филмова који промовишу Руску културу у данашњем свету није претерано велики, па је и због тога нужно пронаћи прави приступ и "угао гледања". Комисија сугерише ауторкама да се више фокусирају на основну премису и пронађу аутентичнија ауторска изражајна средства како би се овај пројекат, који има потенцијал у себи, надоградио у релевантан и гледан документарни филм. Сматрамо да је за ауторке у овој фази израде филма, можда боље да се следећи пут пријаве на конкурс за развој пројекта ФЦС-а.

ПОСЛЕДЊИ ЛЕТ

Редитељка: Тамара Попов Радоњић

Продукција: VIDEOPRESS

У филму Последњи лет, ауторка Тамара Попов Радоњић, покушава да исприча потресну причу о пилоту Стеви Попову, који је извео не само историјски последњи лет Југословенске фудбалске репрезентације, него доживео и потресну судбину која је окончана самоубиством на годишњицу када је обавио тај историјски лет за Стокхолм. У сценарију се наводи велики број тема које овај

филм треба да обради који су директно утицали на живот Попова, рат у Југославији, а посебно у Босни, као и проблем демократске транзиције после 2000. године, када је као технолошки вишак изгубио посао.

Кроз архиву и постојеће раније снимљене интервјуе великих фудбалских звезда, треба да сазнамо информације о том сада већ чувеном првенству Европе 1992. године, када смо избачени због спортских санкција, а где је Данска као наша замена, на крају освојила шампионат. Из целокупног сценарија који је достављен комисији, не може се утврдити баш најјасније веза коцекта архиве и самог потресног живота Попова. Као да се филм бави самим духом времена распада Југославије и покушаја спречавања репрезентације Југославије да одигра тај турнир, него самим Поповим.

Утисак који је комисија добила је да је Попов у овом концепту архиве и самог документарног филм, споредни лик не само у филму већ и у свом животу. Комисија саветује даљи рад на сценарију и ужем фокусирању на Попова, а мање на само фудбалско првенство, и заправо предлаже једну инверзију односа у односу на садашњи сценаристички предложак.

МИЛКИНА КУЋА НА КРАЈУ

Редитељка: Бранислава Стефановић

Продукција: VIDEOPRESS

Овај пројекат има једну фину, суптилно поетичну, готово елегијску ноту која има потенцијал да израсте у документарни филм. Међутим, чини се да причи недостаје драма и повод за реализацију у баш овом моменту у времену, јер се Милкина драма одиграла пре десетак година када је почела нови живот. Уколико се пронађе прави, драматични улаз у ову причу, чини се да ће се откључати један поетични свет достојан документарног филма.

МАЛИ ПРИНЦ

Редитељ: Сабахет Џафица

Продукција: SAN PRODUCTION

„Мали принц“ је изузетно занимљив пројекат који се бави важним психолошким питањима и нерасветљеним аспектима емотивних односа. Емотивни потенцијал и, можемо слободно рећи, научни значај који пројекат поседује је озбиљан. Ипак, чини се да овако како је постављен, са једним главним карактером, пројекат остаје заробљен у микросвету једног односа. Стога сугеришемо ауторској екипи да поље свог истраживања рашири, да нам можда прикаже две стране приче, као и да нам механизам емотивне манипулације разоткрије и кроз неке друге парове, који потичу из различитих социјалних структура, са различитим исходима.

ПЉАЧКА МИЛИЈАРДЕРА

Редитељ: Урош Томић

Продукција: SPOTLIGHT PRODUCTION

“Пљачка милијардера” је по мишљењу комисије један од најзанимљивијих пројеката на овом конкурс. Екстремно је занимљиво и чини се и веома значајно расветљавање механизма пирамидалних шема из деведесетих година прошлог века, који на неки начин имају утицај на наше животе до данас, или бар како бисмо избегли сличне психолошке замке које се могу поново појавити. Поред тога, сматрамо да је начин на који је урађен портрет Дафине Милановић узбудљив и свеж и нема разлога да сумњамо да би тако био урађен и приказ другог протагонисте, Јездимира Васиљевића. Пројекту у драматуршком смислу пак недостаје дубља анализа лаковерности грађана, не само у контексту неверовања у будући слом Дафимент банке док се Југоскандик затварао, већ и у потрази за универзалнијим одговорима на питања како је тако лако завести шире народне масе, не само са банкарским преварама већ и идеолошко-политичким кроз XX век на територији Србије и бивше Југославије. Са продукционе стране, тражени износ за подршку је био више од половине укупних средстава за овај конкурс, па

комисија није могла да предложи овај пројекат за подршку, иако је пројекат био у најужем кругу одлучивања.

МОЈ ДЕДА: СВЕТА ЛУКИЋ

Редитељ: Урош Лукић

Продукција: KICLU FILMZ

Комисија је мишљења да би у будућности било веома важно производити документарне филмове о значајним људима из историје националне књижевности или телевизије, првенствено из едукативних и културних разлога, али се такви филмови морају веома пажљиво промислити драматуршки, естетски, продукцијски и режијски. "Мој деда Света Лукић" је један од таквих пројеката, интиман, мали, емотивни, некомерцијални пројекат са душом и личним сентиментом; ипак, овај пројекат не успева да достигне универзалне филмске критеријуме. Да би то постигао, аутори би морали додатно да промисле зашто је овај документарни филм важан за реализацију данас у нашем друштвеном контексту, те на који начин је могуће направити паралелу са садашњим тренутком. Тако ће пројекат у први план ставити драматику која је на неки начин остала по страни, као и јасног стилског израза потребног да се ова прича исприча на прави начин.

СКУП

Редитељка: Sasha Маја Ђурковић

Продукција: VISION TEAM

Ова дубоко лична прича о превременом одрастању поседује потенцијал да комуницира са глобалном публиком језиком искрених емоција, бола, патње коју доносе ратна страдања али и катарзе коју доноси поновни сусрет. Уколико ауторка успе да оствари искрену, емотивну комуникацију са некадашњим пријатељима, за шта је немогуће имати гаранције, пројекат има шансу да постане значајан документарни филм о једном болном периоду сарајевске историје. Такође, пошто је о Сарајеву тог периода испричано пуно мање или више успешних прича, сугеришемо ауторки да покуша да у самом третману приче пронађе иновативни редитељски поступак који ће, поред личног приступа, учинити да прича буде изнета на нов и свеж начин. Додатно, с обзиром на представљену форму и приступ снимању и третирању архивског материјала, комисија није успела да сагледа из кратке и не претерано детаљне продуцентске експликације зашто је буџет филма 46.6 милиона динара. Комисија предлаже даљи рад на сценарију и убедљивијој и садржајнијој продуцентској и ауторској експликацији.

ВЛАДИМИР ВЕЛИЧКОВИЋ- ПУТАЊА КРОЗ СЛИКАРСТВО

Редитељи: Вук Величковић, Јанко Радосављевић

Продукција: RED ART WORKSHOP

ВЛАДИМИР ВЕЛИЧКОВИЋ- ПУТАЊА КРОЗ СЛИКАРСТВО је дугометражни документарни филм о једном од најзначајних сликара двадесетог века са ових простора. Бриљантна уметничка каријера Величковића се протезала кроз период од шездесет година, и не само да се у Београду, већ потом и у Паризу етаблирао као кључна фигура тамошње уметничке сцене. Аутори сценарија Вук Величковић (син Владимира Величковића) и Јанко Радосављевић су такође и коредитељи овог пројекта. Кроз њихове биографије можемо видети да су у питању надарени мултимедијални уметници, али са ипак мало мањим искуством на документарним пројектима овако комплексне форме и садржаја. У пријављеној документацији комисија није могла у потпуности да сагледа ауторски приступ и тачан концепт овог пројекта, јер је синопсис био више у форму логлајна, а тритмент заправо у форми синопсиса. Такође, сагледавањем буџета и финансијског плана, комисија није била убеђена да укупни износ који се тражи од ФЦС-а (а који је већи је од целокупног буџета конкурса) има утемељење у редитељској и доста штурој продуцентској

експликацији. Комисија саветује и ауторе и продуцента да поради додатно на документацији, и поразмисли о буџету за следећи конкурс.

РАЗГОВОР

Редитељ: Милош Пушић

Продукција: ALTERTISE

Према мишљењу комисије, пројекат "Разговор" за документарни филм о једном од најзначајнијих југословенских писаца двадесетог века Александру Тишми је један од најзрелијих пројеката на овогодишњем конкурс. Поред тога што расветљава тренутке из живота овог писца о којем се упркос неким покушајима и даље не зна довољно, "Разговор" говори и о процесу креације, а открива и до сада необјављене списе и интервју који је аутор филмског предлошка обавио са писцем, а који је био један од Тишминих последњих забележених интервјуа. Додатно, пројекат је постављен стилски јасно, продукцијски трезвено и реалистично амбициозно. Међутим, и поред минуциозног рада на третману и сценарију документарног филма, комисији остаје нејасно шта нам филм суштински ново доноси у односу на читање књижевног опуса Александра Тишме. Чини се да је пројекат веома "обојен" личним односом аутора према писцу, те намером да се затвори једна лична прича започета на почетку каријере аутора. "Разговору" не недостаје много да од личног пројекта постане значајан документарни филм и оствари амбиције аутора. Сугестија комисије би била да се прича "отвори" ангажовањем коценариста или сарадника на сценарију, који ће имати објективнији однос према материјалу и са дистанцом помоћи да се од изврсног истраживања и прикупљеног материјала прави филм који ће подједнако успешно комуницирати са публиком, као што садашњи аутор комуницира са делом нашег генијалног писца.

ФЕРИ ШВАРЦ ТРАЖИ КВАРЦ

Редитељ: Марко Цвејић

Продукција: МАНДРАГОРА ФИЛМ

Кроз приказ свакодневице надничара и скупљача сировина, филм Фери Шварц тражи кварц приказао би живот на друштвеној маргини српске провинције. Како смо сличне приказе са друштвене маргине били у прилици да гледамо последњих година у документарним филмовима сличне провенијенције, комисија је мишљења да је неопходно начинити помак у неку страну, вероватно у третману теме и редитељском поступку, који мора донети свеж поглед на већ познате теме. То померање у третману донело би и јединствени став аутора који би причу учинио драматичнијом и динамичнијом.

Разматрајући образложени Предлог Комисије у погледу критеријума за оцену пријава и висине средстава која се додељују сваком од пројеката, Управни одбор Центра је нашао да је Предлог Комисије у свему у складу са Конкурсом и релевантним позитивним прописима Републике Србије, као и складу са буџетским средствима опредељеним за Конкурс обезбеђеним од стране Центра.

Имајући у виду наведено, а у складу са чланом 18. Закона о кинематографији („Сл. гласник РС“, бр. 99/2011, 2/2012 - испр. и 46/2014 - одлука УС), Управни одбор Центра је оценио да Предлог треба усвојити у целости и одлучио као у изреци ове Одлуке.

Ујујсїво о їравном средсївву:

Против ове Одлуке може се поднети жалба Министарству културе Републике Србије, а преко Центра у року од 15 дана од дана доношења ове Одлуке. Жалба се подноси у два примерка са потврдом о уплати на име Републичке административне таксе у износу од 560 динара, сагласно Тарифном броју 6 Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, број 43/03... 138/22, 54/23 - др. пропис), на жиро рачун буџета Републике Србије број 840-742221843-57, број модела 97, позив на број 50-016.

За Управни одбор Филмског центра Србије

Мирослав Лекић,
председник Управног одбора

